

OTPORNOST I ODRŽIVOST
CIVILNOG DRUŠTVA
2022. GODINA

*Savez udruga obitelji zatočenih i nestalih
hrvatskih branitelja*

Zagreb, 2023.

Sadržaj:

Uvod	3
Autorstvo	3
Metologija	4
Civilno društvo i organizacije civilnog društva	5
Temelji razvoja civilnog društva u Republici Hrvatskoj	6
Temeljni zakonski okviri koji su obvezujući za udruge	8
Braniteljske i stradalničke udruge iz Domovinskog rata; nastanak, poveznice i prijepori sa drugim organizacijama civilnog društva	9
Podrške u razvoju udruga iz Domovinskog rata	13
Najčešći oblici financiranja organizacija civilnog društva	14
SUOZNHB u kontekstu modela održivosti i otpornosti civilnog društva	16
Zaključak	17

ANALIZA I PRIKUPLJANJE PODATAKA O USPJEŠNIM MODELIMA ODRŽIVOSTI I OTPORNOSTI CIVILNOG DRUŠTVA

Uvod

Savez udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja je kroz svoj plan rada za 2022. godinu i Sporazum o razvojnoj suradnji u području Centara znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj, uz finacijsku podršku NZZRCD, a u okviru 9. centra znanja, preuzeo obavezu prikupljanja podataka o uspješnim modelima održivosti i otpornosti civilnog društva kao doprinos stvaranju/izradi modela održivosti i otpornosti civilnog društva kroz razvoj baze znanja.

Savez je jedna od 14 braniteljskih i stradalničkih udruga/suradnih organizacija koje djeluju unutar 9. Centra znanja za društveni razvoj u području unaprjeđenja kvalitete življenja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji.

Autorstvo

Analiza i prikupljeni podaci su rezultat zajedničkog rada članova Upravnog odbora i osoba angažiranih u Savezu udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja i temeljnim udrugama: Ljiljana Alvir, Jasna Jug, Manda Patko, Dalibor Đurđek, Spomenka Kušić, Marija Duić, Mirjana Tonković, Marija Jambreković, Anica Jakopiček, Matija Kušić, Marija Anić-Antić, Ljiljana Kuđerski, Mato Gombović, Danica Pongrac Krhač, Ana Kujundžić Vudrag, Biserka Jantol, Grozdan Šerkinić, Dražana Sučić

Prikupljene informacije i usaglašene stavove objedinila je predsjednica SUOZNHB Ljiljana Alvir

Metodologija

Savez udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja je u 2022. godini prikupljao i unutar Upravnog odbora udruge analizirao različite javno dostupne informacije i podatke o civilnom društvu u Republici Hrvatskoj. Osim javno dostupnih podataka u svojim analizama Upravni odbor se u velikoj mjeri koristio institucionalnim pamćenjem i iskustvom udruge kroz 25 godina rada i djelovanja .

Zaključkom Upravnog odbora ova analiza je rezultat iskustvenog pristupa temeljenog djelomično na prikupljenim podacima, te u velikoj mjeri na usuglašenom kolektivnom pamćenju, iskustvu i stavovima članova Upravnog odbora te se svi članovi Upravnog odbora i angažirane osobe mogu smatrati koautorima.

Udruga se u analizi bavila prvenstveno udrugama iz Domovinskog rata sa kojima ima razvijenu suradnju i iskustvo te udrugama iz spektra zaštite ljudskih prava i demokratizacije društva sa kojima teoretski ima dodirne točke, a u praksi dugogodišnje javne prijepore i razilaženja ili .

Osim toga, udruga se u analizi u manjoj mjeri bavi i manjim brojem udruga/organizacija iz drugih područja djelovanja koje imaju dobre ili loše modele održivosti i otpornosti, a o kojima ima iskustvene spoznaje kroz suradnju udruge ili pojedinaca.

Ovakav pristup je primijenjen zbog stava Upravnog odbora da je važno u dokument ugraditi veliko iskustvo koje SUOZNHB ima u području kojim se bavi analiza.

Civilno društvo i organizacije civilnog društva

-**Civilno društvo** u širem smislu riječi podrazumijeva narod, građanstvo, sva ljudska bića koja žive u nekom definiranom prostoru i vremenu, čije su potrebe za slobodom i djelovanjem prema vlastitom izboru ograničene različitim zakonima i propisima. Civilno društvo koje čini neku zajednicu (lokalnu, državnu, mrežnu, globalnu) nije po rođenju, pojedinačno, a često ni kroz većinu života upoznato u potpunosti sa pravima, mogućnostima i obavezama koje se mogu pozitivno ili negativno odraziti na život pojedinca ili zajednice.

-Civilno društvo je ujedno i uvriježeni skraćeni naziv za **organizacije civilnog društva tj. udruge** koje se osnivaju i djeluju na razini različitih zajednica unutar ukupnog civilnog društva sa različitim ciljevima i interesima. Udruge se uglavnom temelje na udruživanju većeg ili manjeg broja pojedinaca koje povezuju zajednički problemi, zajednički interesi (udruge sa članstvom) ili na udruživanju manjeg ili većeg broja aktivista koje povezuju stavovi, prilike, altruizam i koji nemaju šire članstvo povezano zajedničkim problemom.

-**Organizacije civilnog društva/udruge** i drugi oblici su predstavnici ukupnog civilnog društva kojima je zadaća promicati interese specifičnih skupina, doprinosti pozitivnim promjenama na dobrobit cjelokupnog društva kroz javno djelovanje, praćenje i unaprjeđivanje javnih politika i zagovaranje rješavanja postojećih problema te doprinosti provođenju pozitivnih strateških ciljeva na razini zajednice u kojoj djeluju.

Temelji razvoja civilnog društva u Republici Hrvatskoj

Kada govorimo o civilnom društvu na prostoru Republike Hrvatske u okvirima t Jugoslavije, do 90.-tih godina izuzetno je malo podataka koji bi ukazivali na stvarnom postojanju slobodnog i neovisnog civilnog društva. Različite organizacije koje su postojale (omladinske, radničke, umjetničke, sportske...) provodile su ili su bile ograničene i pod kontrolom režimskih programa u službi održavanja jednopartijskog političkog sistema. Rijetke organizacije su uspijevale opstati javno, a takve su počivale na temeljima solidarnih doprinosa, bez ikakvog utjecaja na javne politike (Posmrtna pripomoć kao primjer) ili su imale neformalni karakter unutar vjerskih ili drugih zajednica. Svaki pokušaj iskoraka iz jednodomlja završavao je gušenjem različitih pokreta i organizacija koje su nastajale sa ciljem zastupanja interesa koji nisu odgovarali režimu, kao i političkim progonima i kažnjavanjima pojedinaca ili grupa aktivista. Jedna od organizacija koja je uspjela opstati i nastaviti rad nakon osamostaljenja RH je Hrvatsko žrtvoslovno društvo.

Otvaranjem vrata civilnom društvu na prostoru Republike Hrvatske može se smatrati sami kraj 80.tih godina kada se pod sve većim pritiscima većinskog hrvatskog naroda otvara put višestranačju čime se građanima omogućava pravo na različita opredjeljenja i udruživanja sa različitim interesima koje zastupaju različiti politički predvodnici, stranke, pokreti. U smislu navedenog novoosnovane stranke bi se mogle promatrati i kroz kontekst preteča organizacija civilnog društva. Višestranački izbori ,konstituiranja Hrvatskog Sabora, referendum i odluke o neovisnosti i samostalnosti Republike Hrvatske i razdruživanju svih veza sa SFRJ rezultiraju aktiviranjem JNA na strani tadašnje velikosrpske politike pod vodstvom Slobodana Miloševića, pokušajem prisilnog zadržavanja Republike Hrvatske u tadašnjoj Jugoslaviji i zatiranjem volje hrvatskog naroda.

Represivno djelovanje JNA i pobuna srpskog stanovništva povlače za sobom spontana okupljanja i antiratne kampanje. Kao primjer ističemo

Bedem ljubavi koji pokreću majke čiji sinovi su se nalazili na odsluženju JNA i koji je ostao sinonim za civilni aktivizam u pokušaju sprječavanja rata podržan od strane velikog broja običnih građana, političara. Apeli koje Bedem ljubavi šalje Beogradu nisu urodili plodom.

1991. godine Beogradski politički vrh dirigira agresiju na Republiku Hrvatsku koja će za posljedicu imati veliki broj žrtava i 1/3 okupiranog teritorija, veliki broj protjeranih osoba, osoba lišenih slobode i zlostavljanih u srpskim koncentracijskim logorima. U agresiji sudjeluje JNA koja osim postojećih snaga aktivira i rezerviste te uključuje različite paravojne jedinice sastavljene od radikalnih ekstremista iz Srbije, Bosne i Hercegovine i sa područja Republike Hrvatske, uključujući i jedinice teritorijalne obrane koje su sastavljene od domaćeg srpskog stanovništva.

Agresiji se suprotstavljaju i obrani sudjeluju hrvatski branitelji iz redova policije, zbora narodne garde, dragovoljaca, civilne i narodne zaštite pod vodstvom prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana, kao i veliki broj hrvatskih građana koji doprinose obrani na različite načine.

Već krajem 1991. godine protjerano stanovništvo sa okupiranih područja se okuplja u manjim grupama i pokreće inicijative za povratak u okupirana područja, oslobađanje ratnih zarobljenika, sankcioniranje agresora, obnovu, ostvarivanje različitih prava. Organiziraju se prosvjedi, odlasci u sjedišta međunarodnih organizacija,... Inicijative vrlo brzo, u suradnji i na preporuku tadašnjih institucija, prelaze iz neformalnih oblika u formalne pravne oblike – udruge. Već 1992. godine je pravno registrirana i udruga „Hrvatska majka“ – Vinkovci, jedna od šest udruga koje osnivaju krovnu udugu SUOZNHB, potom 1993. godine udruga „Vukovarske majke“, udruga „Hrvatski feniks“ i ostale udruge koje se bore za pronalazak nestalih osoba. U kontekstu potrage za nestalima važno je spomenuti i Centar Apel koji kasnije inicira izgradnju „Zida boli“. Osim stradalničkih udruga u ovom periodu nastaju i različite braniteljske udruge, ali i organizacije i udruge koje

nemaju predznak stradalnika i branitelja od kojih možemo istaknuti „Klub Vukovaraca“, različite udruge studenata.

Samostalnost Republike Hrvatske i žrtva hrvatskih branitelja donose slobodu govora, opredjeljenja, uvjerenja, a rast broja organizacija civilnog društva različitog spektra i područja djelovanja (od humanitarnih do bizarnih poput inicijative „Nisam vjernik“ koja se ne bavi sobom nego denunciranjem drugih) u 90.-tim godinama i kasnije je odraz slobode, demokracije i jačanja ljudskih prava koje su izborili hrvatski branitelji.

Hrvatski branitelji su kao temelj moderne , suverene i demokratske Republike Hrvatske su ujedno i temelj razvoja civilnog društva u Republici Hrvatskoj, što uključuje i veliki broj žrtava koji obvezuje sve dionike civilnog društva na pijetet, poštivanje i vrednovanje hrvatskih branitelja.

Temeljni zakonski okviri koji su obvezujući za udruge

Udruge/neprofitne organizacije u Republici Hrvatskoj su u obavezi poštivanja Ustava Republike Hrvatske, svih zakona i propisa koji na bilo koji način obuhvaćaju bilo kakvo postupanje udruge i osoba ovlaštenih za zastupanje udruga. Posebno izdvajamo Zakon o udrugama i Zakon o računovodstvu neprofitnih organizacija koji su uz Ustav RH temelji Statuta udruga i drugih akata koji određuju sve aspekte djelovanja udruga.

Kroz nacionalnu Klasifikaciju djelatnosti udruge u Republici Hrvatskoj su podijeljene u šesnaest definiranih (16) skupina prema područjima djelovanja udruge i dodatnu skupinu predviđenu za udruge/organizacije koje nisu obuhvaćene kroz definirane skupine.

Prva skupina se odnosi na Područje branitelja i stradalnika u koju spada i SUOZNHB koji je osnovan 1997. godine .

Braniteljske i stradalničke udruge iz Domovinskog rata; nastanak, poveznice i prijepori sa drugim organizacijama civilnog društva

U vrijeme osnivanja naše udruge kao krovne organizacije već je postojao veliki broj udruga koje su okupljale hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata, uključujući i šest udruga, temeljnih članica Saveza, koje su osnivane od 1992. – 1994. godine sa ciljem otkrivanja istine i oslobađanja zarobljenih hrvatskih branitelja. U tom vremenu i još dugom vremenskom periodu iza toga udruge u Republici Hrvatskoj su prešutno bile podijeljene na „civilno društvo“ i „državotvorne udruge“. Udruge proistekle iz Domovinskog rata nisu javno prepoznane kao dio civilnog društva, bile su oslonjene gotovo isključivo na financijske podrške resornog ministarstva ili lokane i regionalne samouprave i članarine a tek manji dio je uspijevaao ostvarivati i drugačije oblike financijske podrške.

Ove udruge su obuhvaćale veliki dio korisnika iz braniteljske i stradalničke populacije sa širokim spektrom problema i potreba. Uz probleme i potrebe specifične kategorije društva ove udruge su kroz svoj rad i djelovanje doprinosile i rješavanju problema i potreba šire zajednice, ali nisu imale kapacitete i sposobnosti oduprijeti se stigmatizaciji i ignoriranju njihove uloge u stvaranju i jačanju civilnog društva. Razlog slabosti može se prepoznati kroz konfiguraciju takvih udruga u kojima su predstavnici, ovlaštene osobe i članovi tijela udruga birani iz redova korisnika/članova sa specifičnim problemima i potrebama, bez kriterija koji bi vodili prema organizacijskom razvoju. Osnovni kriterij je uglavnom bio prepoznatljivost pojedinaca u zagovaranju rješavanja specifičnih problema svojih članova , a rad se temeljio na volonterskom doprinosu članova ili povremenim angažmanima stručnih osoba.

Istovremeno, veliki broj organizacija civilnog društva je osnivan od strane aktivista iz različitih područja koji su u samom osnivanju takvih organizacija u prvi plan postavili strukturu koja je uključivala zapošljavanje, stručne osobe, edukacije i vanjske suradnike. Kroz

prizmu udruge iz Domovinskog rata status civilnog društva su kroz javni pogovor imale uglavnom udruge/organizacije koje su se kolokvijalno bavile ljudskim pravima i demokratizacijom društva i najčešće su ideološki bile povezivane sa političkom „ljevicom“. Takve udruge su se bavile temama, najčešće nisu imale članove kao ciljanu skupinu, a korisnike su pronalazili ciljano prema temi ili kriterijima različitih natječaja putem kojih su ostvarivali financijske podrške. Imajući u vidu kapacitete koje su takve udruge razvijale u kratkom vremenu nerijetko su ulazile u područje branitelja i stradalnika, najčešće kroz preklapanje sa područjem ljudskih prava i demokratizacije društva, kroz različite ankete, konferencije i slično.

Branitelji i stradalnici su se u počecima odazivali i sudjelovali u aktivnostima takvih organizacija sa ciljem doprinošenja istini o Domovinskom ratu, ali kroz sastanke i suradnju sa drugim srodnim udrugama (iz Domovinskog rata) sve više su dolazili do informacija kako su kroz različita izvješća, zaključke, publikacije njihova imena i nazivi njihovih udruge korišteni kao pokriće za stavove i zaključke sa kojima se nisu slagali i koji su nerijetko bili odraz svjetonazora, političkih stavova ili osobnih pobuda pojedinih aktivista koji su ostvarivali visoke honorare. Takvi izvještaji, zaključci su završavali u međunarodnim organizacijama, Europskoj komisiji, različitim odborima; branitelji i stradalnici su navođeni kao sudionici rasprava, ali bez navođenja njihovih stavova, izlaganja, argumenata i slično. Neki od tih izvještaja su nanosili i štetu ne samo pojedinim udrugama nego i različitim procesima i ugledu Republike Hrvatske, a doveli su i do stvaranje Koalicije za REKOM koja je najbolji primjer usisavanja i trošenja enormnih financijskih sredstava iz različitih izvora, bez ikakvog izgleda održivosti (Organizacija koja je kroz Statut unaprijed pokušala nametnuti nekoliko osnivača istomišljenika kao donositelje odluka, a tijela organizacije postaviti iznad institucija država, iznad državnog odvjetništva i pravosuđa u RH).

U kontekstu iskustva naše udruge važno je spomenuti da su se mnogobrojne udruge u Republici Hrvatskoj koje se bave ljudskim pravima u svojim referencama, izvještajima, elaboratima bavili i pitanjem nestalih osoba u Domovinskom ratu, tumačili potrebe članova obitelji, a da nijednom nisu pokušali ostvariti kontakt sa našom udrugom i obiteljima koje su uključene u naše temeljne udruge.

Stvaranjem sve većeg jaza među „braniteljsko-stradalničkim“ i „ljudskopravaškim“ udrugama jačala je i svijest udruga iz Domovinskog rata o potrebi jačanja kapaciteta u području javnih politika, vidljivosti, zagovaranja i stalnog educiranja.

Uz financiranje kroz resorno ministarstvo (Ministarstvo hrvatskih branitelja) i lokalno i regionalnu samoupravu te u manjoj mjeri kroz članarine, donacije, sponzorstva, zadruge i druge izvore, značajnije jačanje kapaciteta braniteljskih i stradalničkih udruga započinje otvaranjem mogućnosti korištenja Institucionalnih podrški za stabilizaciju i razvoj udruga za područje branitelja i stradalnika (Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva)

Jačanjem kapaciteta kroz zapošljavanja, edukacije, ove udruge jačaju i sposobnosti stvaranja preduvjeta za postizanje otpornosti i održivosti kroz jasnije vizije i dugoročnija planiranja, razvoj organizacijskih i korisničkih programa, postizanje sposobnosti korištenja sredstava iz EU fondova i vidljivosti doprinosa široj zajednici; praćenju, kreiranju i provođenju javnih politika te posebno doprinosa razvoju civilnog društva u Republici Hrvatskoj i doprinosa široj zajednici u kriznim situacijama (poplave, pandemija, potresi).

Jačanje kapaciteta i sposobnosti braniteljskih i stradalničkih udruga za uključivanje u povlačenje financijskih podrški vezanih uz razvoj i aktivnu ulogu u civilnom društvu ne odvija se jednomjerno zbog različitog obima primarnih problema kojima se udruge bave i ciljeva koje žele postići, ali i zbog starenja i odumiranja populacije koja je

izvorna korisnička skupina. Udruge se još uvijek bore sa ispunjavanjem obaveza prema članovima s jedne strane i sa iznimno velikom količinom administracije sa druge strane, uz nedostatne ljudske potencijale. Uz ove probleme/prepreke veliki broj udruga nema nikakva vlastita financijska sredstva i ako nije u sustavu podrški kroz Nacionalnu zakladu za razvoj civilnog društva ne može potpisivati ugovore o radu ili angažirati stručne osobe kroz drugi oblik financiranja (ugovori o djelu) zbog neizvjesnosti financijskih podrški kroz prijave na natječaje za projekte i aktivnosti koji se financiraju iz javnih izvora.

Udruge iz Domovinskog rata koje su uspjele povući sredstva iz EU fondova se kroz suradnju sa srodnim udrugama nerijetko žale na dugotrajan proces ostvarivanja ukupno odobrene podrške nakon završetka projekta te nemogućnost provođenja planiranih aktivnosti zbog kašnjenja financijskih podrški iz javnih izvora i iscrpljenosti vlastitih sredstava kroz financiranje aktivnosti i obaveza kroz EU projekte .

Uz sve navedeno, ipak postoji i značajan broj udruga iz Domovinskog rata koje odolijevaju svim preprekama , imaju relativno dobro izgrađene kapacitete, dobre planove i načine premošćivanja kritičnih perioda (izostanci ili kašnjenja financijskih podrški).

Podrške u razvoju udruga iz Domovinskog rata

„Važno je imati podršku“ NZZRCD

Ministarstvo hrvatskih branitelja , osim financijskih podrški projekata i aktivnosti udrugama u Domovinskom ratu , pruža podršku i u jačanju i razvoju ovih udruga što se očituje na različite načine od kojih valja istaknuti utjecaj na uvođenje institucionalnih podrški za stabilizaciju i razvoj za područje branitelja i stradalnika, a potom sufinanciranje kroz suradnju i Sporazum sa Nacionalnom zakladom za razvoj civilnog društva čiji slogan koristimo u ovom tekstu.

NZZRCD je kroz financijske i druge oblike podrške ključni čimbenik razvoja *civilnog društva u Republici Hrvatskoj i jačanja aktivnog građanstva u razvoju modernog, demokratskog i uključivog društva u Republici Hrvatskoj (*iz Misije i vizije NZZRCD, ali i kroz provedbu/realizaciju).

Uz NZZRCD značajnu ulogu u razvoju civilnog društva i stvaranju modela održivosti i otpornosti udruga imaju: Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske i Savjet za razvoj civilnog društva.

Najčešći oblici financiranja organizacija civilnog društva

Kod pojedinih oblika financiranja navedeni su specifični primjeri.

- **Solidarno, kroz članarine**

Primjer ovakve uspješne organizacije je udruga Posmrtna pripomoć koja u Republici Hrvatskoj djeluje preko 90 godina sa izuzetno velikim brojem članova koji za života kontinuirano uplaćuju članarine, a nakon smrti posredno postaju korisnici usluga.

- **Volonterstvo i altruizam** – doprinos radu i djelovanju kroz pružanje usluga i angažman bez financijske naknade

Primjer ovakvog uspješnog oblika djelovanja je katolička udruga „Kap dobrote“ u kojoj su svi aktivisti i volonteri automatizmom članovi udruge, a korisnici su siromašne, starije i nemoćne osobe u zajednici. Iako ova udruga ne isključuje i druge načine doprinosa održivosti, navedeno je osnovni oblik djelovanja udruge.

- **Financiranjem ili sufinanciranjem programa, projekata i aktivnosti od interesa za opće dobro iz Državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave i drugih javnih izvora**

Najveći broj udruga/organizacija civilnog društva u Republici Hrvatskoj su, uz druge izvore i modele održivosti, korisnici ovakvog načina financiranja rada i djelovanja. Ovakav način podrazumijeva suradnju davatelja sredstava i udruga u provođenju javnih politika. Osim financijskih sredstava udruge mogu iz javnih izvora ostvariti i prava na besplatno korištenje nekretnina, pokretnina, drugih oblika prava ili korištenje uz povoljne uvjete (primjer: najam prostora pod povlaštenim uvjetima). Pojam suradnje udruga sa davateljima sredstava se često pogrešno tumači kao pristajanje udruga na stavove, djelovanje i politiku davatelja sredstva. Suradnja je dijalog i interakcija kroz koje se prepoznaju i rješavaju problemi i potrebe

pozitivnih promjena i kontinuirano unaprjeđivanje javnih politika neovisno o različitostima suradnih subjekata.

- **Provođenjem projekata koji se financiraju iz sredstva EU**
- **Provođenjem aktivnosti i projekata koje se financiraju ili sufinanciraju kroz natječaje koje raspisuju dionici profitnog sektora**
- Kroz sponzorstva, pokroviteljstva
- Kroz prikupljanje različitih oblika donacija (ciljano traženjem donacija od potencijalnih izvora, javnim pozivom na uplatu donacija putem društvenih mreža, kontinuiranim prikupljanjem anonimnih donacija/dobrovoljnih priloga postavljanjem "škrabica"/ kutijica na različitim prodajnim mjestima (pošta, fina, ostali, uz dopuštenje)
- Kroz društveno poduzetništvo
- Provođenjem različitih aktivnosti održivosti (donatorske večere, aukcije, organizacije stručnih konferencija uz kotizacije, prodaju proizvoda nastalih u kreativnim radionicama i slično, različite gospodarske djelatnosti za koje su udruge registrirane..)
- Kroz članstvo i djelovanje udruga u međunarodnim mrežama i asocijacijama
- Provođenjem aktivnosti ili projekata kroz financijske podrške iz različitih međunarodnih izvora (zaklada, veleposlanstava, fondacija,...)
- Kombiniranim metodama . Kao primjer takve prakse navodimo e humanitarna udrugu „Fra Mladen Hrkać“ koja bi se mogla podvesti pod pojam dobrog primjera otpornosti i održivosti civilnog društva

SUOZNHB u kontekstu modela održivosti i otpornosti civilnog društva

Savez udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja je udruga koja ima potencijal i preduvjete za prelazak u kategoriju udruga koje su obrazac modela održivosti i otpornosti udruga unatoč svim preprekama među kojima ističemo opasnost gubljenja temeljnih korisnika zbog prirodnog procesa životnog ciklusa- starenja i umiranja članova obitelji nestalih hrvatskih branitelja. Savez je prepoznavanjem ovog problema ušao u proces uključivanja mladih osoba i aktivista koji ne moraju biti nužno dio ove populacije, ali su senzibilizirani i zainteresirani za doprinos rješavanju pitanja nestalih osoba, jačanju kvalitete življenja njihovih članova njihovih obitelji, očuvanju sjećanja na Domovinski rat i njegove žrtve i doprinošenje istini. Savez je posvećen ciljevima i aktivan na svim razinama i područjima koji doprinose ostvarenju njegovih temeljnih ciljeva, a kao takav je prepoznat kao najznačajnija udruga/organizacija u Republici Hrvatskoj posvećena rješavanju pitanja nestalih osoba kako pred domaćim institucijama tako i u međunarodnom okruženju. Savez djeluje na razini Republike Hrvatske, ali i kroz mrežu udruga na tzv. Regionalnoj razini vodeći se načelom dijaloga, suradnje i zastupanja interesa nestalih osoba, članova njihovih obitelji i interesa Republike Hrvatske. Savez unatoč malim kapacitetima provodi značajne aktivnosti, prati i nadopunjava javne politike, doprinosi njihovom razvoju i djeluje na pozitivne promjene. Savez razvija svoje kapacitete, ima dugoročne vizije i planove, radi na razvoju svojih temeljnih udruga, orijentiran je prema stalnom stjecanju novih znanja i vještina, uvođenju i korištenju novih tehnologija te razvijanju organizacijskih i korisničkih programa, a postojeće programe i aktivnosti prilagođava novonastalim okolnostima. Savez ima i veliko dugogodišnje iskustvo u ostvarivanju različitih potpora kroz javno i transparentno djelovanje koje temelji na podršci i povjerenju članova temeljnih udruga prema odgovornim osobama i članovima tijela udruge te na stalnom razvijanju suradnje i

partnerskih odnosa sa drugim udrugama i institucijama, osobito sa Ministarstvom hrvatskih branitelja.

Zaključak

Osnovni preduvjet za stvaranje uspješnog modela otpornosti i održivosti civilnog društva je posvećenost udruga/organizacija ciljevima i problemima zbog kojih su osnovane i jačanje javnih politika u području jačanja održivosti i otpornosti civilnog društva u Republici Hrvatskoj.

Spremnost na promjene i stalne izazove koje donosi tehnološki razvoj, političko okruženje, gospodarske prilike, viša sila su još jedan od preduvjeta za stvaranje uspješnog modela, a to podrazumijeva i cjeloživotno učenje, senzibiliziranje i uključivanje mladih, a iznad svega požrtvovnost.

Otpornost i održivost civilnog društva podrazumijeva i poboljšanje vrednovanja ciljeva i rezultata organizacija/udruga i pronalaženja alata za osiguravanje dugoročnih kontinuiranih podrški za njihov rad i djelovanje u skladu sa potrebama i posvećenošću ciljevima kao i doprinosu provođenju i jačanju javnih politika.